

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Eusebiu Tu Pamphilu Ekklesiastikē Istorია

Eusebius <Caesariensis>

Mogvntiae, 1672

II. Quomodo affectus sit Tiberius cum res à Christo gestas Pilatus ei retulisset.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14478

mum damnum inferunt iis quibus pef-
 fimum illud & immedicabile venenum
 quod mentibus occultant instillare po-
 tuerint. Ac plerique jam eorum ab ec-
 clesia ejecti sunt, cum fraus ipsorum
 detecta esset: quemadmodum Simon
 quoque ipse à Petro tandem deprehen-
 sus debitas pœnas dedit. Porro cum sa-
 lutaris Evangelii prædicatio novis quo-
 tidie incrementis auferceret, divina
 providentia quemdam ex proceribus
 Ethiopum Reginae in Judeam adduxit:
 quippe moris est etiamnum illis
 gentibus muliebri imperio gubernari.
 Qui cum à Philippo caelesti visione ad-
 monito primus ex gentibus divini ver-
 bi mysteria percepisset, totius orbis
 fidelium primitiæ factus; inde in pa-
 triam reverfus, Dei notitiam & Serva-
 toris nostri salutarem in terras adven-
 tum primus prædicasse fertur. Atque
 ita per ipsum completa est Prophetae
 prædictio quæ sic habet: *Æthiopia*
 præveniet manum ejus Deo. Interea
 Paulus vas illud electionis, non ex ho-
 minibus nec per homines, sed per re-
 velationem Jesu Christi, & Dei Patris
 qui illum suscitavit à mortuis, Aposto-
 lus constituitur, caelesti visione ac voce
 quæ tempore illius revelationis ad
 ipsum delata est, ad hunc honorem vo-
 catus.

1f. 67 B.

С А Р Η Τ II.

Quomodo Tiberius affectus sit, cum res à Christo
 gestas Pilatus ei retulisset.

Cum hoc
 cap. confer
 Nicephor.
 cap. 8. lib. 2

CUM admiranda Servatoris nostri
 resurrectio ejusdemque in cælum
 ascensio omnium penè sermonibus
 jam pervulgata esset, quoniam vetus
 hæc erat consuetudo Provinciarum
 Rectoribus, ut quidquid novi apud
 ipsos contigisset, Imperatori nuntia-
 rent, ne quid ipsum lateret: Pilatus
 de resurrectione Servatoris nostri Jesu
 Christi, cujus per universam Palæsti-
 nam celebris erat fama, ad Tiberium
 Principem retulit: multa quoque alia
 ejusdem miracula se auditu accepisse
 significans, & qualiter ad vitam de-
 nuo revocatus, à plerisque jam Deus
 haberetur. Ac Tiberium quidem rem
 ad Senatum detulisse perhibent, sed
 Senatum hujusmodi relationem asper-
 natum esse: specie quidem eo quod Sen-
 atus auctoritas ad id non expectata vi-
 debatur, cum tamè vetus lex esset apud

Α Ἰσσοδύομνοι, τὰ μέγιστα λυμαινόμενοι τὰς
 οἰς ἐναπομάξασι οἰοῦντες ἀνείν τὸν ἐν αὐτοῖς
 ἀποκεκρυμμένον δυσάλθη καὶ χαλεπὸν ἰόν. ἥδη
 γένοι πλείους τῶν ἀπεώδησαν, ὁ ποῖός τις
 εἰεν τῶ μοχθηρίαν ἀλόντες. ὡσπερ οὐ καὶ ὁ
 Σίμων αὐτὸς πρὸς τὸ Πέτρον καταφωραθεὶς
 ὡς ἰὼ, τὴν ἀποσπῆσαν ἐπέειλε μωραῖαν. ἀλλὰ
 γὰρ εἰς αὐξήσαν ὁ σημεῖρα παρηγόρησεν τὸ σωτη-
 ρίον κηρύσσας, οἰκονομία τις ἤγη καὶ ἀπὸ τῆ
 Αἰθιοπίων ἡς τῆ αὐτοῦ βασιλίδος κατὰ πά-
 τριον ἐβῆ Ἰσσο γυναικὸς ἔθνης εἰσέτι νῦν
 βασιλοδομένη, δυνάστην ὄν πρῶτον ἐξ ἔθνων
 πρὸς τὸ Φίλιππον δι' Ἰπφαναίας τὰ τῶ Θεοῦ
 λόγῳ ἔργα μέγα ἰσῶ. τῶ τε ἀνά ἡν οἰκισ-
 νη πσιών ἀπαρχῆν ἡρώμνον, πρῶτον κατέ-
 χει λόγῳ Ἰπφ τὴν πάτριον παλαιοστήσασα
 γῶν, εὐαγγελισσαδὶ τῶ τε τῶν ὅλων Θεοῦ
 γῶσιν, καὶ τὴν ζωοποιὸν εἰ ἀνθρώπους τῶ σωτήρος
 ἡμῶν Ἰπφημίαν. ἔργῳ πληρωθεὶς δι' αὐτῆ
 τῆ Αἰθιοπία ἀποφθάσει χεῖρα αὐτῆς τῶ Θεοῦ
 ἀπειχῆσης ἀποφθῆσας. Ἰπφ τῶ τοῖς Παύλος
 τὸ τῆ κλογῆς σκεῖσθαι, ὅσα δὲ ἀνθρώπων ἐδῆ
 C δι' ἀνθρώπων, δι' ἀποκαλύψεως δ' αὐτῆ Ἰησοῦ
 Χριστοῦ καὶ Θεοῦ πατρὸς, τῶ ἐγείραντος αὐτὸν
 ἐκ νεκρῶν, Ἀπόστολῶν ἀναδείκνυσαι, δι' ὅπα-
 σίας καὶ τῆς κτ' τὴν ἀποκαλύψαν ἕρανίς φω-
 τῆς, ἀξιοθεῖς τῆς κλήσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

Ὅπως Τίβεριος ὑπὸ Πιλάτου τὰ περὶ τοῦ Χριστοῦ
 διδραχθῆς ἐκινῆθη.

ΚΑΙ δὴ τῆς ἀδρόξε τῶ σωτήρος ἡμῶν
 ἀναστάσεως τε καὶ εἰς ἕρανίς ἀναλήψεως
 τοῖς πλείστοις ἥδη ἀποσπῆσθαι κατεσῶσης, πα-
 λαιῶ κεκερηκότῳ ἔθνος τοῖς τῶ ἔθνων ἀρ-
 χῆσι, τὰ ἀπὸ σοῖσι κανοδομέμετρα τῶ
 τῶ βασιλείων δὲ τῶ Ἰπφ κατενίστηναι
 νεν, ὡς ἀν μὴ ἐν αὐτὸν διαδιδράσκει τῶ γι-
 νομῶν, τὰ περὶ τῆς ἐκ νεκρῶν ἀναστά-
 σεως τῶ σωτήρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς πάν-
 τας ἥδη καθ' ὅλης παλαιστίνης βεδομῶν,
 Πιλάτῳ Τιβερῶ βασιλεῖ κοῦεται, ὡς τὰς
 τε ἄλλας αὐτῶ πύθῳ τερραίας, καὶ ὡς
 ὅτι μὴ θάνατον ἐκ νεκρῶν ἀνάστα, ἥδη
 Θεός ἐστιν ἀπὸ τοῖς πολλοῖς ἐπεπίσθῳ. τὸν
 δὲ Τίβεριον ἀνεπέκειν μὴ τῆ συκλήτῳ,
 ἐκείνῳ τ' ἀπώσαδὶ φασὶ τὸν λόγον. τῶ
 μὴ δοκεῖν, ὅτι μὴ ἀποστρεφῶν αὐτῆ τῶ δο-
 κημάσασα

TIBERIUS.

κινάσασα ἢν παλαιῶ νόμῳ κεκορηκότος, μὴ
 ἄλλως ἢ καὶ τῶν Ῥωμαίων θεοποιεῖας, μὴ ἔχι
 ψήφαι καὶ δόγματι συκλήτης τῆ δ' ἀληθείας, ὅτι
 μὴ ἵ τῆς εἰς ἀνθρώπων ἐπικρίσεως τε καὶ συστά
 σεως, ἢ σωτήριου ἔθους κηρύγματι εἰδέντο
 διδασκαλία ταύτης δ' οὐκ ἀποσαμένης τὸν
 προσαχθέντα πρὸς τὸ σωτήριον ἡμῶν λόγον τῶ
 Ῥωμαίων βελήεις, ἰὸν Τιβέριον ἢν καὶ πρότερον εἰ
 χε γνάμην τηρήσαντα, μηδὲν ἀτοπον καὶ τῆς εἰ
 Χριστὸς διδασκαλίας ἐπινοήσαντα. Ταύτην Τερτυ
 λλιανὸς τὰς Ῥωμαίων νόμους ἠκρίβωκως ἀνήρ
 τὰ τε ἀλλὰ ἐνδοξοῦ καὶ τῶν μαλιστα ἐπὶ Ῥω
 μαιῶν λαμπρῶν, ἐν τῇ γεραφείῃ μὲν ἀνώγει Ῥω
 μαιῶν φωνῇ, μετὰ δὲ ληθείῃ καὶ ἐπὶ τὴν ἐλλάδα
 γλώτῃαν ὑπὲρ χριστιανῶν ἀπολογία, τίθησι καὶ
 λέξει ἐπὶ τὸν ἰσραὴλ ἰὸν πρόπον ἢν καὶ ἐκ τῆς γρη
 σεως διαλεχθῶμεν ἰσραὴλ ἰσραὴλ νόμων παλαι
 ὦν ἢν δόγμα, μηδὲν ἄνα Θεὸν ὑπὸ βασιλείας κα
 θιερεῖας, πρὶν ὑπὸ τῆ συκλήτης δοκιμασθῆναι.
 Μάρκος αἰμίλιου ἔτος πρὸς εἰδὼλε πε
 ποίηκεν ἀδέρην καὶ ἴστο ὑπὲρ τῆς ἡμῶν λόγου πε
 ποίηται, ὅτι παρ' ἡμῶν ἀνθρωπεία δοκιμῆ ἢ
 θεότης διδόμεται, ἀλλὰ μὴ ἀνθρώπων Θεὸς δέξεται,
 Θεὸς ἐγένετα, ἔτος κατὰ γε τῆτο, ἀνθρώπων
 Θεὸς ἴλεων εἶνα προσήκει. Τιβέριου οὐκ εἰ
 τὸ τῶν χριστιανῶν ὄνομα εἰς τὸν κόσμον ἐλήλυ
 θεν, ἀχθέντες ἀπὸ τῆ παλαιῆς εἰς δόγμα
 τος τῆτο ἐθα πρότον ἠέξατο, τῆ συκλήτω ἀνε
 κοινώσατο. δῆλος ὢν ἐκείνοις, ὡς τῶ δόγματι
 δέξεται, ἢ τῆ συκλήτω ἐπεὶ ἐκ αὐτῆ δεδο
 κίμακας, ἀπώσατο ὅ ἢ ἐν τῇ αὐτῆ ἀποφάσει ἐ
 μινεν, ἀπειθήσας θάνατον τοῖς τῶ χριστιανῶν
 κατηγόροις τῆς ἐρανίης θεωρίας καὶ οἰκονο
 μίαν τῆτ' ἀπὸ πρὸς νομῶ βαλλομένης, ὡς ἀν
 ἀσφαδοπίσως δεχάσῃ ἔχων ὁ τῆ ευαγγελίης
 λόγῳ, πανταχοσε γῆς διαδράμοι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ.

Ὅπως εἰς πάντα τὸν κόσμον ἐν βραχεὶ γρημῶ διδραμεν ὁ
 πρὸς τὸ χριστὸν λόγῳ.

Ὅτω δῆτα ἐρανίῳ δυνάμει καὶ συνε
 γία, ἀδρώως οἰά πρὸς ἡλίε βολῆ,
 τῶν σύμπασαν οἰκονομίῳ ὁ σωτήριου
 κατηγάγε λόγῳ. ἀνὰ ταῖς θείαις ἐ
 πομῆρος γεραφαῖς, ἐπὶ πᾶσαν θεωρίαν τὴν
 γῆν ὁ φθόγγῳ τῶν θεασεῖων Ἐυαγγελι
 σῶν αὐτῆ καὶ Ἀποστόλων, καὶ εἰς τὰ περὶ
 τῆ οἰκονομίας τὰ ῥήματα αὐτῶν καὶ δῆτα ἀνα
 πάσας πόλεις τε καὶ κώμας, πληθυσῆς

A Romanos ne quis absque decreto Se
 natus pro Deo haberetur : re autem
 ipsa eo quod salutaris divinæ doctrinæ
 predicatio auctoritate & auxilio ho
 minum minimè indigeret. Cùm igitur
 Senatus relationem de Servatore
 nostro ita ut dictum est repudiasset,
 Tiberius tamen in pristina sententia
 perseverans, nihil adversus doctrinam
 Christi durius molitus esse dicitur.
 Hæc Tertullianus vir legum Roma
 narum peritissimus & inter Latinos
 Scriptores celeberrimus, in Apologia
 ab ipso quidem Latine conscripta,
 postea verò in Græcum sermonem
 translata prodit his verbis. Ut, in
 quit, de origine aliquid retractemus
 ejusmodi legum: vetus erat decretum
 ne qui Deus ab Imperatore consecra
 retur, nisi à Senatu probatus. Scit M.
 Æmilius de Deo suo Alburno. Facit
 & hoc ad causam nostram, quod apud
 vos de humano arbitratu Divinitas
 pensatur. Nisi homini Deus placuerit,
 Deus non erit. Homo jam Deo
 propitius esse debet. Tiberius ergo
 cujus tempore nomen Christianum in
 sæculum introivit, annuntiatum sibi
 ex Syria Palæstina quæ veritatem il
 lius divinitatis revelarat, detulit ad
 Senatum cum prerogativa suffragii sui.
 Senatus quia non ipse probaverat
 respuit: Cæsar in sententia mansit,
 comminatus periculum accusatoribus
 Christianorum. Hactenus Tertullia
 nus. Quam quidem sententiam cele
 stis providentia Tiberii Cæsaris menti
 idcirco infuderat, ut Evangelii sermo
 qui tunc primùm nasci cœperat, abs
 que ullo impedimento per universum
 orbem spargeretur.

CAPUT III.

Quomodo Christi doctrina per universum or
 bem brevi dispersa sit.

ITA opitulante cælesti virtute, sa
 lutaris Dei sermo tanquam Solis
 radius universum terrarum orbem su
 bito illustravit, & prout in sacris li
 teris prædictum fuerat, in omnem
 terram exivit sonus Evangelistarum
 simul & Apostolorum, & usque ad
 fines terræ verba eorum. Per om
 nes igitur civitates & vicos Eccle
 siæ infinita hominum multitudine
 abundantes, velut aræ quadam fru
 F

Vide Ni
 cephor.
 lib. 2.
 cap. 8.